

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22473

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Zihinsel engelli raporu olmasına rağmen, 8 yıl önce tutuklanarak müebbet hapis cezasına çarptırılan Hacı Elçi'nin cezaevinde insani ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk yaşadığı ve bu durumun temel insan haklarıyla bağdaşmadığı belirtilmiştir. Annesi Belkis Elçi'nin basına yansıyan açıklamalarına göre, Hacı Elçi'nin durumuyla ilgili insani ve hukuki açıdan ciddi sorunlar bulunmaktadır. Bu durum, Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen "kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı" ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesinde düzenlenen "işkence yasağı" ilkelerine aykırılık teşkil etme riski taşımaktadır.

Zihinsel engelli bireylerin cezaevlerinde uygun koşullarda tutulmaması; hem insan onurunu zedeleyici hem de rehabilitasyon haklarının ihlal edilmesine neden olmaktadır. Bu bağlamda, Hacı Elçi'nin durumu, gerek ceza hukuku gerekse cezaevlerindeki engelli bireylere yönelik uygulamalar açısından yeniden değerlendirilmelidir.

Bu bağlamda:

1. Hacı Elçi'nin cezaevine girmeden önce sahip olduğu zihinsel engelli raporu doğrultusunda, cezaevi koşulları ve tutukluluğu sırasında hangi özel ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuştur?
2. Zihinsel engelli bireylerin cezaevlerinde tutulmaları durumunda, insani ve fiziksel ihtiyaçlarının karşılanması için hangi yasal düzenlemeler ve standartlar uygulanmaktadır?
3. Hacı Elçi'nin mevcut sağlık durumu ile ilgili herhangi bir bağımsız heyet veya uzman değerlendirme talebi yapılmış mıdır? Bu talep yapıldıysa sonuçları nelerdir?
4. Cezaevlerindeki engelli bireylere yönelik yapılan düzenlemelerin (eğitim, rehabilitasyon, sağlık hizmetleri vb.) denetimleri hangi sıklıkla yapılmaktadır? Bu denetimlerde tespit edilen sorunlara yönelik iyileştirme çalışmaları var mıdır?
5. Türkiye genelinde zihinsel engelli raporuna sahip tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır? Bu bireylerin hangi cezaevlerinde ve hangi özel şartlar altında tutulduğu konusunda kamuoyuna açık bir bilgi paylaşımı yapılacak mıdır?
6. Hacı Elçi'nin özel durumu göz önüne alınarak, cezasının infazında herhangi bir insani veya rehabilitasyon merkezine sevk edilmesi gibi alternatif bir uygulama gündeme getirilecek midir?